

Sprzedaż okazjonalna

Wiele osób zastanawia się, jakie są uwarunkowania okazjonalnej sprzedaży. Okazuje się, że nie zawsze musimy zakładać działalność gospodarczą.

*****aktualizacja 25.04.2024 r.*****

Tytułem wstępu

Na wstępie należy zauważyć, że producent bierze na siebie negatywne konsekwencje związane z oceną, czy prowadzona przez niego działalność wymaga rejestracji. Zwracamy uwagę, że udział w jednym festynie parafialnym lub w jarmarku organizowanym przez miejscową szkołę jest różną formą aktywności względem systematycznego sprzedawania produktów na większych imprezach plenerowych odbywających się w regionie. Zachęcamy do rozważ, a w przypadku wątpliwości należy skontaktować się z przedstawicielami właściwych instytucji, aby uniknąć ewentualnych nieprzyjemnych reperkusji. Nasz tekst ma pozwolić Państwu zorientować się, do których urzędów należy się udać celem ustalenia stanu faktycznego.

Obszary zainteresowania

Sprzedaż okazjonalną należy rozpatrywać na gruncie różnorodnych przepisów. Dlatego też, zanim rozpoczniesz sprzedaż np. na festynie, musisz rozważyć kwestie podatkowe, obowiązki dokumentacyjne oraz warunki formalno-higieniczne prowadzonej produkcji. Postaramy się je w miarę syntetycznie przybliżyć.

Kontekst podatkowy

Należy przeanalizować swoją sytuację, czy aby na pewno w naszej sytuacji nie istnieje konieczność założenia [#działalności gospodarczej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html\)](#), jak też należy ustalić, czy w związku z prowadzoną sprzedażą, podlegamy opodatkowaniu (podatek dochodowy od osób fizycznych - PIT, ew. podatek od osób prawnych - CIT). W tym tekście postanowiliśmy omówić podatkowe aspekty sprzedaży okazjonalnej na podstawie dwóch najczęstszych sytuacji związanych z wprowadzaniem do obrotu produktów przetworzonych (typu pierogi, przekąski, dania, napoje oraz ciasta). W opisie przyjęliśmy założenie, że przedmiotem sprzedaży w żadnym razie nie będą produkty objęte akcyzą, jak np. nalewki i wszelkie alkohole.

Sprzedaż przez stowarzyszenie

W pierwszym przypadku poruszymy sytuację, gdy sprzedaż prowadzona jest przez stowarzyszenie, które statutowo działa społecznie na rzecz rozwoju aktywności wiejskiej. Zakładamy, że na naszym stowarzyszeniu nie ciąży wymóg rejestrowania

#działalności gospodarczej, gdyż wszystkie pozyskane pieniądze przeznaczone są na realizację celów statutowych: np. na zakup sprzętu do świetlicy wiejskiej, organizację wyjazdów edukacyjnych dla mieszkańców wsi lub zajęć edukacyjno-sportowych dla dzieci.

W opisanej sytuacji członkowie stowarzyszenia obecni na stoisku pracują społecznie, więc nie czerpią przychodu ze sprzedaży, dlatego też nie ma tu zastosowania podatek dochodowy od osób fizycznych. Ponadto z uwagi na okazjonalny charakter sprzedaży nasze stowarzyszenie nie będzie w stanie przekroczyć progu, który zwalnia je z obowiązku zapłaty podatku VAT (Szczególne procedury dotyczące drobnych przedsiębiorców opisano w art. 113 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 226 z późn. zm.). [Więcej informacji o VAT \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/podatek-od-towarow-i-uslug-vat-p.39.html\)](#)). W opisanym przypadku nie wystąpi też raczej wymóg posiadania kasy fiskalnej (taka konieczność pojawi się, jeśli przekroczymy przychód 20 000 zł średniorocznie – tzn. liczony w proporcji do ilości dni, które pozostały do końca roku. Z tego powodu należy bardzo uważać na rozpoczęcie tego rodzaju działalności dopiero w okolicach Świąt Bożego Narodzenia. Jeśli przyjmiemy, że nasze stowarzyszenie ruszy z działalnością 23 grudnia, to do końca roku pozostało 9 dni. $20\,000\text{ zł} / 365\text{ dni} = 54,79\text{ zł}$ dziennie; $54,79\text{ zł} \times 9\text{ dni} = 493,15\text{ zł}$. Jak widać, nawet relatywnie niewielki przychód, jeśli zaczniemy uzyskiwać go w ostatnich dniach roku, może nałożyć obowiązek posiadania kasy fiskalnej - [więcej o kasach fiskalnych \(/cms/page/kasy-fiskalne-p.40.html\)](#)).

Należy przy tym pamiętać, o gromadzeniu dokumentów zakupu surowców (faktury VAT lub faktury RR od rolników mających zarejestrowaną [#sprzedaż bezpośrednią \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/sprzedaz-bezposrednia-produkcja-pochodzenia-zwierzecego-p.43.html\)](#) lub [#dostawy bezpośrednie \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dostawy-bezposrednie-p.45.html\)](#)).

Sprzedaż przez osobę fizyczną

Przeanalizujmy teraz przypadek, w którym jedna z członkiń stowarzyszenia postanawia działać na własny rachunek, czyli otworzyć na festynie własne stoisko – np. z ciastem lub z pierogami. W tej sytuacji mają zastosowanie przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych, co oznacza konieczność uwzględnienia przychodów oraz kosztów jego uzyskania w zeznaniu podatkowym (PIT-36). Producentka w naszym przykładzie może pozostać w obszarze tzw. [#działalności nierejestrowanej \(/cms/page/nierejestrowana-p.56.html\)](#), dzięki czemu nie mają zastosowania obowiązki związane z prowadzeniem [#działalności gospodarczej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html\)](#). Przychód z tytułu sprzedaży produktów – w skali miesiąca – nie może jednak przekroczyć **75 proc.** stawki aktualnie obowiązującej płacy minimalnej. Należy przy tym pamiętać o solidnym dokumentowaniu przychodów uzyskanych ze sprzedaży produktów, celem możliwości zweryfikowania przez właściwe instytucje opisanych powyżej progów finansowych.

Ponadto nasza przedsiębiorcza gospodyni musi gromadzić dokumenty z zakupu surowców. Jeśli więc zaopatrujemy się w sklepie, należy gromadzić faktury, jeśli natomiast kupujemy surowce lokalnie (lub też dysponujemy własnymi surowcami) powinny one pochodzić od rolnika mającego zarejestrowaną [#sprzedaż bezpośrednią \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/sprzedaz-bezposrednia-produkcja-pochodzenia-zwierzecego-p.43.html\)](#) lub [#dostawy bezpośrednie \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dostawy-bezposrednie-p.45.html\)](#). Faktury przydadzą się również do dokumentowania kosztów uzyskania przychodu (co ma wpływ na wymiar podatku dochodowego od osób fizycznych).

Odnosnie VAT oraz kasy fiskalnej sytuacja przedstawia się identycznie, jak w powyżej opisanym przypadku sprzedaży przez stowarzyszenie.

Sprzedaż w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego

[#Rolniczy Handel Detaliczny \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/rolniczy-handel-detaliczny-p.47.html\)](#) jest osobną formą działalności, która stwarza specjalne możliwości głównie dla rolników, którzy w co najmniej 50% bazują na własnych surowcach. Ta forma działalności ma również swoje rozwiązania podatkowe.

Warunki higieniczne produkcji oraz miejsca sprzedaży,

Należy zacząć od tego, że teren sprzedaży powinien zostać odpowiednio przygotowany przez organizatora, co oznacza potrzebę zapewnienia:

- odpowiednio przygotowanego terenu,
- wody pitnej,
- toalet z umywalkami,
- czystości i porządku oraz możliwości usuwania odpadów.

Wymogi higieniczne

Zgodnie z europejskimi wytycznymi do [rozporządzenia 852/2004 \[otwiera tekst \(https://eur-lex.europa.eu/legal-](#)

[content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0852&qid=1567070138345&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0852&qid=1567070138345&from=EN)) pdf (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0852&qid=1567070138345&from=EN>) w nowej zakładce na stronie zewnętrznej] (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0852&qid=1567070138345&from=EN>), działania takie jak *sporadyczna obróbka, przygotowywanie, przechowywanie i podawanie żywności przez osoby prywatne podczas wydarzeń w rodzaju kiermaszy kościelnych, szkolnych lub wiejskich nie są objęte zakresem rozporządzenia. Jest to jasno określone w motywie 9 tegoż rozporządzenia. W drugim zdaniu stwierdza się, co następuje:*

„Ponadto, powinny one [reguły wspólnotowe] mieć zastosowanie jedynie do przedsiębiorstw, których specyfika działania zakłada pewną ciągłość działań oraz pewien stopień organizacji.”

Termin „przedsiębiorstwo” zawiera się w definicji „przedsiębiorstwa spożywczego” (zgodnie z art. 3 ust. 2 ogólnego prawa żywnościowego ([rozporządzenie 178/2002 \[otwiera tekst pdf w nowej zakładce na stronie zewnętrznej\] \(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32002R0178>\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32002R0178))) „przedsiębiorstwo spożywcze” musi być „przedsiębiorstwem”). Osoba dokonująca obróbki żywności lub przygotowująca, przechowująca bądź podająca ją sporadycznie i na małą skalę (np. na kiermaszach kościelnych, szkolnych lub wiejskich bądź w innych sytuacjach, np. podczas wydarzeń o charakterze charytatywnym z udziałem wolontariuszy, gdzie żywność jest przygotowywana jednorazowo) nie może być uważana za „przedsiębiorstwo”, a zatem nie podlega wymogom prawodawstwa Wspólnoty dotyczącego higieny ([link do Wytycznych - pobierz plik pdf 302 KB \(\[https://www.wetgiw.gov.pl/download/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-852_pl.2.pdf\]\(https://www.wetgiw.gov.pl/download/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-852_pl.2.pdf\)\)](https://www.wetgiw.gov.pl/download/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-852_pl.2.pdf))] (#_ftn5).

Zatem stowarzyszenie lub osoba dokonująca doraźnej sprzedaży festynowej (tzn. taka osoba, której działalności nie można uznać za zawierającą się w definicji „przedsiębiorstwa spożywczego”) musi jedynie wypełnić wymogi w zakresie bezpieczeństwa żywności wynikające z rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego [...]. Z ww. przepisów wynikają zasady analizy ryzyka, ostrożności oraz ochrony interesów konsumenta. Oznacza to, że przedmiotem sprzedaży w żadnym razie nie mogą być produkty szkodliwe dla zdrowia lub nie nadające się do spożycia przez ludzi. W naszym przypadku zagrożeniem może być przede wszystkim nierespektowanie podstawowych zasad higieny. Z powyższych regulacji wynika też, że trudno za żywność bezpieczną uznać np. ciasto z kremem lub sernik na zimno sprzedawane podczas upału bez wykorzystania lodówki. Z drugiej strony produkty wykonane w oparciu o świeże surowce, takie jak ciasto biszkoptowe, pierogi prosto z kotła do spożycia na miejscu, czy też świeży chleb, można uznać za bezpieczne z uwagi na specyfikę produktu lub obróbkę termiczną.

Nie ma sensu i potrzeby rejestrowania jednorazowej sprzedaży (np. na kiermaszu szkolnym organizowanym przez radę rodziców), jednak, gdy nasza „okazjonalna” sprzedaż odbywa się cyklicznie/często/ na większą skalę, wówczas podlega rejestracji w powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej. Rejestracji dokonuje się w ramach art. 63 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. [ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia \[link do serwisu zewnętrznego\] \(<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20061711225>\)](https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20061711225) (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1448), czyli jako:

podmiot działający na rynku spożywczym przygotowujący żywność w pomieszczeniach używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne, ale gdzie regularnie przygotowuje się żywność w celu wprowadzenia do obrotu, o których mowa w rozdziale III załącznika II do rozporządzenia nr 852/2004.

Należy przy tym pamiętać, że jeżeli działalność mieści się w definicji „przedsiębiorstwa spożywczego”, a produkcję prowadzimy np. w kuchni, należy wypełnić wymogi określone w rozdziale III załącznika II do rozporządzenia nr 852/2004 (oznacza to m. in. potrzebę posiadania sprzętu do mycia i suszenia rąk, używaniu odpowiedniego sprzętu i urządzeń, posiadania warunków do mycia, czyszczenia i w miarę potrzeby dezynfekcji, warunków chłodniczych).

Obowiązek rejestracji - podsumowanie

Zasadniczym pytaniem jest, czy swoją produkcję okazjonalną muszą rejestrować w Sanepidzie? W swej decyzji należy kierować się przede wszystkim rozsądkiem, zasadą ostrożności oraz obiektywnymi faktami nt. prowadzonej działalności, a w sytuacjach wątpliwych zawsze należy skontaktować się z pracownikami Sanepidu. Należy podkreślić, że obowiązek ten wcale nie ogranicza się do podmiotów prowadzących [#działalność gospodarczą \[link do odpowiedniej zakładki\] \(\[/cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html\]\(https://cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html\)\)](https://cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html).

Pytanie o konieczność zarejestrowania działalności w Sanepidzie, można ująć następująco:

- nie trzeba się rejestrować, jeśli naszą sprzedaż można uznać za „okazjonalną” i dotyczy to tylko tych sytuacji, gdy nie jesteśmy „przedsiębiorstwem spożywczym” (za sprzedaż okazjonalną bezpiecznie jest uznać taką prowadzoną jednorazowo/ incydentalnie/ rzadko i niecyklicznie).

- we wszystkich innych przypadkach należy dopełnić wymogu rejestracji.

Orzeczenia lekarskie

Osoby pracujące z żywnością, powinny mieć odpowiednie orzeczenie lekarskie (niegdyś "Książeczkę zdrowia"), o czym piszemy [w specjalnej zakładce \[link do odpowiedniej zakładki\] \(\[/cms/page/ksiazeczka-zdrowia-p.51.html\]\(https://cms/page/ksiazeczka-zdrowia-p.51.html\)\)](https://cms/page/ksiazeczka-zdrowia-p.51.html).

Znakowanie, ważenie i pakowanie produktów

Konsument ma prawo wiedzieć co kupuje. Wymogi te wyjaśniamy w osobnych zakładkach. Warto podkreślić, że jeśli sprzedajemy towar na wagę, to urządzenie musi mieć stosowną legalizację. Jeśli nie dysponujemy odpowiednią wagą, lepiej jest sprzedawać towar na sztuki, kubki itp.

[\[więcej informacji o oznaczaniu - link wewnętrzny \(/cms/page/etykietowanie-i-oznaczanie-1-p.53.html\)\]](/cms/page/etykietowanie-i-oznaczanie-1-p.53.html)

[\[więcej informacji o ustalaniu masy - link wewnętrzny \(/cms/page/ustalanie-masy-produktu-p.54.html\)\]](/cms/page/ustalanie-masy-produktu-p.54.html)

Możliwość śledzenia produktu

Niezależnie od powyższego, producenci - nawet okazjonalni - którzy dostarczają produkty do handlu detalicznego (np. do sklepów, restauracji) muszą mieć możliwość zidentyfikowania partii produktu, co niesie ze sobą określone wymagania dokumentacyjne [przeczytaj o wymogach identyfikowalności produktu \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/traceability-p.75.html\)](/cms/page/traceability-p.75.html).